

HÁSKÓLI ÍSLANDS
SIÐFRÆÐISTOFNUN

Vilhjálmur Árnason
stjórnarformaður

Um starfsemi Siðfræðistofnunar

Ársfundur 2021

Háskóla Íslands, 14. janúar 2022

Efni fundarins

- Ársfundur er vettvangur umræðu um starfsemi Siðfræðistofnunar, um nýjungar í fræðunum eða önnur málefni sem varða hlutverk stofnunarinnar
- Stjórnarformaður gerir grein fyrir starfsemi stofnunarinnar á árinu 2021
- Málstofa: Álitamál um bólusetningar. Frelsi, lögmæti, réttlæti. Framsögur: VÁ, Margrét Einarsdóttir og Henry Alexander Henrysson
- Pallborðsumræður um málefnið

Starfsreglur (2. gr.)

- Hlutverk Siðfræðistofnunar er:
  - að efla og samhæfa **rannsóknir** í siðfræði sem unnið er að við Háskóla Íslands,
  - að stuðla að **samstarfi** við innlenda og erlenda háskóla og aðra rannsóknaraðila á sviði siðfræði,
  - að **gefa út** fræðirit, námsefni og kynna niðurstöður rannsókna í siðfræði,
  - að veita upplýsingar og **ráðgjöf** um siðfræðileg efni,
  - að sinna stjórnýslu vegna námskeiða sem deildir bjóða fram sem hluta af þverfaglegu **námi í siðfræði**, einkum til meistaraprófs,
  - að treysta samvinnu milli deilda í þágu þverfaglegs náms og efla skilning á þeim hagsmunum sem náminu tengjast,
  - að gangast fyrir námskeiðum og **fyrirlestrum** um siðfræði.

Stjórn og starfsmenn

- Siðfræðistofnun Háskóla Íslands
  - Stofa í Hugvísindastofnun, aðsetur í Gimli
  - Stjórn og starfsmenn:
    - frá námsbraut í heimspeki (Vilhjálmur Árnason, formaður), guðfræðideild (Sólveig Anna Bóasdóttir), kirkjuráði (Elínborg Sturludóttir), hugvísindasviði (Henry Alexander Henrysson), menntavísindasviði (Kolbrún Pálsdóttir)
    - Verkefnastjóri, Páll Rafnar Þorsteinsson

Rannsóknarsamstarf

- *Nordic-Baltic Network for Philosophy of Medicine*. Samstarf Siðfræðistofnana, upphaflega styrkt af NordForsk. Árlegt málþing haldið í Stokkhólmi í september
- *Medicine and Time*. Samstarf um málþing í Wissenschaftskolleg Greifswald í tengslum við árlegt málþing NBNPM í júní
- *Covid-19: Challenges for Ethics of Public Health and Policy*
  - Verkefninu *Heimspækilegar áskoranir á farsóttartímum* fylgt eftir með Rannís-umsókn í júní s.l. *Trust in Pandemic Times. A Philosophical Investigation*. EMB, FD, HOS, VÁ. Erlendir samstarfsaðilar
  - Samstarf við Bergen Centre for Ethics and Priority Setting, Háskólanum í Bergen. *Power, trust and resource allocation in health: Towards a framework for trustworthy decision-making*

Aðrir styrkir og samstarf

- *LýðHá.* Samstarf við HA um lýðræðislegt hlutverk háskóla
  - Styrkt af Rannís 2018–2020. Alþjóðleg netráðstefna haldin 25.–26. mars 2021.
- *Bioethics and Political Philosophy*
  - Styrkur NOS-HS 2019–2020. Samstarf við Stokkhólmsháskóla og Árósháskóla. Lokamálstofa áætluð í Skálholti 1.–4. júní
- *Governance of Health Data in Cyberspace*
  - Styrkt af NordForsk 2017–2021, leitt af HeLEX við Oxford Háskóla. Salvör Nordal
- *Undirbúningsvinna vegna fyrirhugaðs námsefnis fyrir stjórnarráðið um siðferðileg álitamál. Viðtalsrannsókn*
  - Styrkt af Nýsköpunarsjóði námsmanna sumarið 21. Vignir Már Másson. Samstarf við forsætisráðuneytið.

Þjónusta og ráðgjöf

- Fulltrúar Siðfræðistofnunar eru tilnefndir í fjölmargar siðanefndir, ráð og starfshópa á vegum hins opinbera, fagfélaga og stofnana og veita umsagnir um lagafrumvörp (heimasíðan)
- Ráðgjöf um setningu og innleiðingu siðareglna hjá fyrirtækjum, stofnunum og félagasamtökum. Fræðsluerindi og ráðgjöf fyrir stofnanir og faghópa
- Þátttaka í starfshópum sem undirbúa lagafrumvörp eða umsagnir á vegum stjórnvalda (forgangsröðun; blóðmerarhald)
- Ráðgjöf tengd verkefnum einstakra ráðuneyta og stofnana: Starfshópur um framtíðarfyrirkomulag spilakassa Happra H.Í. að frumkvæði Siðfræðistofnunar; Verkefni á vegum Menntamálaráðuneytisins um tillögur Unesco um siðferði og gervigreind. Fundur í París í nóvember 2021
- Eftirfylgni með innleiðingu tillagna starfshóps ráðherra um eflingu trausts á stjórnámum og stjórnsýslu. Fylgst með framvindu mála, spurst fyrir um stöðu þeirra og skrifuð framvinduskýrsla til forsætisráðherra í árslok.

Framhaldsnám í siðfræði

- Samvinna við námsbraut í heimspeki um meistaranám í hagnýtri siðfræði. Þrjú kjörsvið
  - Heilbrigðis- og lífsiðfræði
  - Umhverfis- og náttúrusiðfræði
  - Viðskiptasiðfræði
  - 34 brautskráðir alls; 10 skráðir nú
- 30e diplómanám í gagnrýninni hugsun og siðfræði. Ellefu brautskráðir; þrír skráðir
- Doktorsnám í hagnýtri siðfræði (4 nemar). Fyrsta doktorsverkefni lokið 2016

Önnur starfsemi 2021

- Gjöf til Kvennaathvarfsins í minningu Viktors Frankl afhent í ársbyrjun. Frankl kvað á um að ágóði af sölu bókarinnar, *Leitin að tilgangi lífsins*, gangi til málefna er varða velferð barna.
- Ársfundur 2020 haldinn 15. janúar 2021. Málþing um skýrsluna *Heimspekilegar áskoranir á farsóttartímum*. Framsögur höfunda og pallborðsumræður.
- Fyrirlestur í minningu Páls Skúlasonar féll niður. A.C. Grayling
- Þverfaglegur samtalsfundur um dánaraðstoð og líknardráp haldinn 25. júní með þátttöku lækna, hjúkrunarfræðinga og heimspekinga. Lögð drög að málþingi um efnið
- Fyrirlestur Hlyns Orra Stefánssonar, heimspekings, um skyldur Íslands í loftslagsmálum, 26. nóvember 2021.

Áform 2022

- Hádegisfundir og málþing
  - Í tengslum við lagafrumvörp eða önnur mál í umræðunni
  - Málþing um dánaraðstoð og líknardráp. Málþing um fagmennsku
  - Fyrirlestur í minningu Páls Skúlasonar í apríl
- Útgáfa: Ritroðin Siðfræði og samtími
  - Sjálfræði og þroskahömlun. Ritstjórar Ástríður Stefánsdóttir o.fl.
  - Rit um siðfræði og fagmennsku. Málþing um efnið á haustmisseri
- Ráðgjöf
  - Hugsanlegt framhald á eftirfylgni tilmæla starfshóps um eflingu trausts
  - Endurskoðun siðareglna innan stjórnarráðsins
  - Ráðgjöf fyrir faghópa og stofnanir um siðferðileg málefni

Takk fyrir!

HÁSKÓLI ÍSLANDS
SIÐFRÆÐISTOFNUN

